

KRALJEVINA SRBA, HRVATA I SLOVENACA

UPRAVA ZA ZAŠTITU

KLASA 10 (2)

INDUSTRIJSKE SVOJINE

IZDAN 15. NOVEMBRA 1923.

PATENTNI SPIS BR. 1509.

Dr. Imre Szarvasy, profesor politehnike, Budimpešta.

Postupak za proizvodjenje čistog retortnog uglja.

Dopunski patent uz osnovni patent br. 1034.

Prijava od 31. marta 1921.

Važi od 1. marta 1923.

Najduže vreme trajanja do 31. avgusta 1937.

Pravo prvenstva od 29. januara 1918. (Ugarska).

Patentom br. 1034 zaštićen je poslupak za dobijanje čistog retortnog uglja, koji se sastoji u tome, što se metan rastavlja topločnim putem na taj način, što se telo, koje vrši rastavljanje i na koje će se navhatati rastavljen ugljenik, i koje je zagrejano na potrebnu temperaturu za rastavljanje, napravi iz čistog retortnog uglja, dakle iz takvog retortnog uglja, koji je isto dobiven rastavljanjem po ovom pronalasku, pri jednom prošlom procesu.

Ako rastavljanje topločnim putem vršimo spoljašnjim zagrevanjem, to se onda zaređu na temperaturu disocijacije ne samo komadi uglja, koji ispunjavaju prostor za rastavljanje, već i zidovi suda za rastavljanje, te se ugljenik nahvata u prvom redu na zidove suda za rastavljanje, kao tvrda kora, koja se može otstraniti samo vrlo teško bez opasnosti po sud za rastavljanje. I inače je vrlo teško i skupo praviti prostor za rastavljanje iz takvog materijala, koji bi održao one visoke temperature pri zagrevanju spolja, i koji bi bio dovoljno čvrst, da bi se iz nega mogla izvaditi tvrda kora iz uglja.

Sve nedostatke otstranićemo po ovom pronalasku time, što ćemo cevasti sud za rastvaranje, ili delove cevi za rastavljanje, koji su zagrejani preko temperaturu disocijacije, napraviti iz čistog retortnog uglja, dobivenog rastavljanjem metana,

prošlom prilikom, poslupku pri pronałasku npr. sličnim postupkom kao pri fabrikaciji ugljenih elektroda. Rastavljanje metana u ugljenoj cevi možemo izvršiti pri ovome po osnovnom patentu tako; da ugljenu cev napunimo komadjem čistog retortnog uglja, te vršimo proces donde, dok se unutrašnji prečnik ugljene cevi ne smanji, usled nahvatanog uglja toliko, da se rad ne može nastavili rentabilno ili da se punjenje komadjem izostavi, pošto je unutarnji zid cevi isto iz uglja, koji potpomaže rastavljanje i nahvatanje vrši o zid cevi — ili najzad, da napunimo cev za rastvaranje komadjem uglja da bi se povećala površina rastavljanja na početku rada, ali ovo otstranjujemo, čim se prečnik cevi do izvesne mere sružio, te nastavljamo rastavljanje dok se cev ne pretvorí skoro u pun valjak.

Posle završetka rastavljanja razlupaćemo ugljenu cev, koju smo upotrebili za rastvaranje, zajedno sa ugljenom, koji se nahvatao na nju te je preradujemo dalje delom na ugljene cevi, koje su potrebne za dalje rastavljanje, ostali deo na elektrode, ili na druge ciljeve, jer je materija ugljene cevi potpuno identična sa ugljem, koji je dobiven rastavljanjem u cevi.

Naravno može se postići poznati srestvima (razredjenjem p re, primenom potrebne brzine i temperature) i to, da se

jedan deo ugljenika gasa sa strujom u obliku čadji poneše, koja se iz gase izdvoji van prostora za rastvaranje.

Patentni zahtev:

Usavršavanje postupka za izradu čistog retortnog uglja, zaštićenog osnovnim patentom br. 1034, naznačen time, što je zid prostora za rastavljanje metana, koji

se zagreva s polja, odnosno delovi zida, koji su zagrejani nad temperaturom disocijacije, napravljen iz čisto retortnog uglja, koji je dobiven ranijim, istim postupkom i što se ugalj, koji je nahvaćan na ugljeni zid prostora za rastavljanje, prerađuje dalje sa materijom ugljenog zida prostora za rastavljanje.

PATENTI SPIS BR. 1509.